

Kad pandēmija ir stimulē, lai sāktu ko jaunu

Lai arī saimniecībā pašlaik izmanto vien daļu no tai piederošajiem 15 hektāriem zemes, darba šeit pietiek. Piemēram, pašlaik jaunu iemītnieku uzņemšanai tiek gatavota plaša siltumnīca.

Jāteic godīgi, par Auru pagastā strādājošo SIA «Plants4you» «Zemgale» ieinteresējās pavisam nejauši. Proti, mērojot ceļu uz citu šī pagasta lauku sētu, uzmanību piesaistīja kādā lauku sētā krāšņi ziedošais mārtiņrožu klājums. Protams, ziņkāre urdīja uzziņāt, kas gan ir šie čaklie ziedu audzētāji. Izrādījās - uzņēmums, kura pamatnodarbe ir dažādu stādu kolekciju tirdzniecība un uzturēšana. Bez tam šai nodarbei «Ošu» saimniekiem - Andreja un Ivetas Savdonu ģimenei - lika pievērsties ... kovids.

Riekstu ražu mēra spaiņos

Andrejs Savdons stāsta, ka saime šo īpašumu iegādājusies pirms 12 gadiem. Sākumā doma bija vien savas ģimenes ligzdas iekārtošana, bet, protams, laikam ejot, pamazām radās doma arī par zemes apsaimniekošanu. Tiesa, tās gan nav daudz, vien kādi 15 hektāru.

- Visa pirmsākums bija lazdu stādījumi. Tās iestādījām apmēram 2,5 hektāru platībā. Tāpat kā daudzi iesācēji domājām - kas gan var būt vienkāršāks par lazdu audzēšanu, nu tikai augs un vāksim riekstus. Kā tad! Tas bija pirms gadiem desmit. Ar šodienas pieredzi varu sacīt, ka faktiski izaudzēt labu riekstu ražu, neizmantojot nekādas ķīmikālijas, ir neiespējami. Bet mēs to nevarām atļauties, jo esam bioloģiskā saimniecība, un arī negribam. Jā, un vēl jāreķinās, ka lazdas ražo cikliski, tas ir, tādu kārtīgu ražu var ievākt ik pēc trijiem, četriem gadiem. Lūk, šie stādījumi, ko jūs redzat, ir apmēram desmit gadus veci, tāpat tādu kārtīgu ražu pa šo laiku esam ievākuši vien divas reizes. Lazdu audzētājiem, kuri grib ar riekstiem pelnīt, jāreķinās, ka ienākumi būs periodiski. Tiesa gan, riekstus var uzglabāt vairākus gadus, tāpat realizēt pakāpeniski. Iespējams, ja stādījumi ir ļoti plaši, daļu ražas var «pietaupīt».

Lazdas «Ošos» aug joprojām. Saimnieks gan teic - šis nepavisam nav riekstu gads, līdz ar to arī ražas nav. Vaicāts, cik gan ražas gadā var riekstu novākt no viena krūma, viņš smejas - tā isti svērts nav, nu pāris spaiņu sa-

nāk... Tā lūk, kā izrādās, «Ošos» mēra lazdu ražību.

Piektā noliktava ziemēl pildās

Iespējams, saimniecībā arī nebūtu apsvērta iespēja par stādu audzēšanu uzsākt jaunu biznesu, ja nebūtu... pandēmijas.

- Ticiet man, šajos divos gados visi stādaudzētāji apkārt staigāja smaidīdami. Atceraties, kā tas bija? Mājsēde, visi noilgojušies kaut ko darīt. Varianti kādi? Nekas jau daudz, piemēram, lasīt mājas grāmatas, adīt zeķes vai rušināties dārzā. Tāpēc interese par savu dārzu labiekārtošanu ievērojami pieauga. Pēc karantīnas bija strauji jāpārorientējas, jāpielāgojas jaunajiem apstākļiem. Viss notika strauji, tāpēc ne tikai mums, bet arī daudziem citiem stādaudzētājiem piektā noliktava šogad pildās ļoti strauji. Ja nezinājāt, par piekto noliktavu audzētāju vidū ierasts saukt komposta kaudzi, uz kuru ceļo nerealizētie vai brāķētie stādi.

Runājot par to, kā paši šo visu aizsākām, viss bija pavisam vienkārši. Kovida sākumposmā, kad bija diezgan daudz brīvā laika, staigājot pa saimniecību, ievēroju diezgan daudz lazdu stādu. Tie bija savulaik iestādīti, gadus piecus auguši, bet pašiem tomēr nevajadzīgi. Nodomāju: cik gan ilgi tie šeit tā augs? Jo lazdas stāds lielāks, jo grūtāk to arī ir izrakt. Jāpārdod.

Domāts, darīts. Pēc tam, pārēķinot iegūtos ieņēmumus, sapratu, ka tos īsā laika periodā izdevies iegūt krietni vairāk, nekā, vācot un pārdodot riekstus. Bet tāpat bija skaidrs, ka ar lazdam vien jau neko nepanāksi, vajag vēl kaut ko.

Meklēju sēklu, stādu tirgotājus, ar kuriem sazinoties, tā arī sacīju - gribu uzsākt jaunu nodarbi. Lūdzu, iesakiet iesācējam kādas «mulķu drošas» kultūras. Tā tas viss sākās.

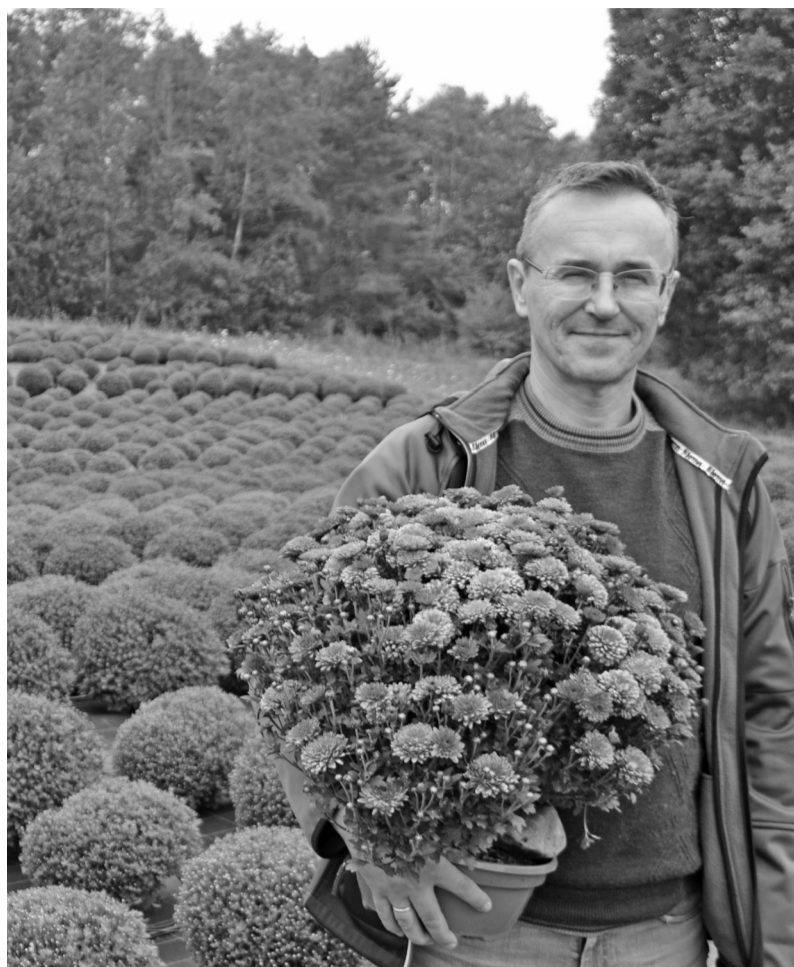
Ar trijām mulķu drošām nepietiek

Tā «Ošos» ar multifloro krizantēmu, lavandu un pelargoniju audzēšanu aizsākās jauns bizness.

- Pašlaik ir tā, ka daļu stādu audzējam paši, daļu tikai tirgojam. Apzināmies savus resursus. Varam kvalitatīvi un arī kvantitatīvi pievērsties divu, triju stādu veidu audzēšanai. Bet ar tik niecīgu sortimentu pircējus nepiesaistīsi. Lidz ar to radās ideja - veidot vietu, kur vienviet koncentrēts gan pašu izaudzētais stādmateriāls, gan ievestais un citu izaudzētais. Tas ir, lai klients varētu atbraukt un vienviet iegādāties lielāko daļu no tā, kas viņam nepieciešams. Iespējams, daudzi pircēji nemaz par to neaizdomājas, bet patiesībā Latvijā ir ļoti maz stādaudzētavu, kurās ir tikai pašu izaudzētais stādmateriāls. Visi pārējie meklē citas iespējas, kā to papildināt, - iepērk no citiem, mainās savā starpā un tā tālāk, lai tikai motivētu klientu atbraukt tieši pie viņiem. Piekritīsiet, ir taču ērtāk atbraukt uz vienu vietu un nopirkt gandrīz visu, ko vajag, nekā mērot ceļu, teiksim, uz piecām dažādām, - skaidroja Andrejs.

Krizantēmu podu tūkstoši

Iespējams, kādam no malas var šķist, ka tas nūdien nav nekas sarežģīts - kaut kur atrast konkrētu augu audzētāju, iegādāties jaunstādus, tad tos izaudzēt un pārdot. Sarunbiedrs noliedzoši krata galvu: nav gan tik viegli, kā iedomāties, ja vēlaties saviem klientiem piedāvāt tiešām to labāko. Piemēram, kamēr viņš atradis «īsto» audzētāju, kas piedāvā iecerēto multifloro krizantēmu dēstus, pagājis aptuveni pusgads. Tāds uziets Beļģijā. Šobrīd sezonas laikā «Ošos» realizē vidēji ap 2,5 tūkstošiem tā dēvēto «lie-

Andrejs Savdons lepojas ar izaudzētajiem multifloro krizantēmu stādiem.

lo» krizantēmu podu un tikpat «mazo».

Pašlaik «Plants4you» piedāvā iegādāties milzīgu dažādu ogulāju, košumkrūmu un puķu klāstu - ap 50 augu sugām, bet, ja veiktu dalījumu pa to šķirnēm, skaits jau būtu mērāms tūkstošos. Tās ir apmēram 30 šķirņu lazdas, 50 šķirņu zemenes, 30 veidu multiflorās krizantēmas, vismaz sešas lavandu šķirnes, avenes, valrieksti, pelargonijas... Šo sarakstu varētu turpināt. Tāpat «Ošos» var nopirkt arī ikdienā varbūt neierastākas kultūras, piemēram, aktinīdijas, eleagnu, ēdamos sausseržus un citus. 80% šeit piedāvāto stādu ir audzēti Latvijā, pārējie ievesti no ārzemēm.

Modes tendences

Tāpat kā jebkurā jomā, arī pieprasījumā pēc stādiem ir savas modes tendences. Andrejs piekrīt, gan piebilstot, ka viennozīmīgi uz šo jautājumu nevar atbildēt.

- Ir jāsaprot, ka, piemēram, daudzgadīgajām kultūrām tādas nevar nodefinēt. Iemesls pavisam vienkāršs un slēpjas jau pašā nosaukumā «daudzgadīgs». Ja cilvēks nopērk, teiksim, valriekstu, visdrīzāk, jaunu koku pie manis viņš meklēs vien pēc gadiem desmit, ja ne vairāk. Mēdzu sacīt, ka šo augu realizācija nenotiek, bet «sūcas» tā pa pilītei vien. Protams, cita lieta ir, ja stādaudzētājs ir specializējies vienā konkrētā augu sugā, ar ko arī plašāk pazīstams. Tāpēc daudzgadīgie augi mums vien ir tā, sortimentam. «Ošos» šādas kultūras, pirms piedāvāt klientiem, izmēģinām audzēt paši, lai zinām, ko ieteikt. Piemēram, varu pastāstīt, ka šogad eksperimenta kārtā izmēģinājām vairākas rožu šķirnes, kā arī hortenzijas. Ko lai teic - nākamgad turpināsim.

Citādi par modes tendencēm... Nezinu, teiksim, pērn visiem vajadzēja tieši dzeltenas krizantēmas un neko citu. Kāpēc, nemāku izskaidrot. Nemainīgi gan populārākās ir spilgtu un piesātinātu krāsu puķes. To jums pateiks jebkurš audzētājs. Ne tik iecienīti ir brūnganie un oranžīgie toņi.

95% realizē e-vidē

Latvijā ir diezgan daudz stādu audzētāju un tirgotāju. Vaicāts, cik droši un stabili pašlaik jūtas šajā nišā, Andrejs Savdons teic - ir vēl tikai ceļa sākumā, bet jūtas stabili un gatavs turpināt iesāktu.

- Mūsu galvenā atšķirība no citiem varētu būt fakts, ka mēs lielākoties ar klientiem strādājam attālināti. Tas ir, apmēram, 95% savas produkcijas realizējam ar e-veikala starpniecību, nodrošinot piegādi gan ar pakomātiem, gan kurjeriem. Esam mērķtiecīgi strādājuši šajā virzienā. Šeit, uz vietas, saimniecībā pārdodam ļoti maz no sava preču klāsta.

Pašlaik tiekam galā četratā, vien uz noteiktu laiku pieaicinot darbā viesstrādniekus. Darba pietiek. Vai nožēloju uzsāktu? Noteikti nē. Esam vēl tikai sākumposmā. Mums vēl ir, kur augt, kur tiekties. Virziens ir skaidrs, atliek vien uz to mērķtiecīgi doties.

Indra Cehanoviča
Autores foto

MAF

Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par lappuses saturu atbild raksta autors